

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
tel.: (01) 513 66 00, faks: (01) 513 66 50
kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

Datum: 20. 05. 2020

Pregled dela JSKS v času razglašene epidemije korona virusne bolezni in veljavnosti najstrožjih ukrepov Vlade RS

V skladu z usmeritvami Vlade Republike Slovenije in prisotnih ministrstev ter Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije smo **v Javni službi kmetijskega svetovanja (JSKS) v času razglašene epidemije izvedli vrsto ukrepov, ki so omogočali varno delo in hkrati zagotavljali osnovne storitve kmetijskega svetovanja kmetom.**

Z odlokom oz. dopisom MKGP št. 014-12/2020 z dne 13.3.2020 se je prekinil le vnos zbirnih vlog na lokacijah Javne službe za kmetijsko svetovanje zaradi razglašene epidemije in aktiviranja državnega načrta zaščite in reševanja, pa tudi na tem področju smo intenzivno iskati rešitve, kako izpolnjevati vloge na daljavo.

V Javni službi kmetijskega svetovanja smo zato v tem obdobju začeli usposabljali svetovalce za delo na daljavo s sodobnimi komunikacijskimi orodji in s tem močno pospešili razvoj digitalizacije. Za namen izdelave EIV vlog in zahtevkov smo preko spletnih seminarjev usposobili večino svetovalcev, ki delajo na tem področju ter na ta način usposobili tudi svetovalce za pripravo osebne zbirne mape za NPK. Tako usposobljeni svetovalci so lahko začeli s pripravo vlog in zahtevkov na daljavo.

Na MKGP smo 24.3.2020 poslali dopis glede organiziranja dela in izvajanja prednostnih nalog JSKS v potrditev, kar so nam na MKGP s poslanim dopisom 6.4.2020 tudi potrdili. Naloge so navedene v nadaljevanju.

Delo JSKS se je sicer spremenilo, ker je bilo potrebno zaradi preprečevanja stikov med ljudmi naloge kljub temu opravljati. V novonastalih razmerah smo lahko opravljali večino nalog iz programa dela JSKS ob uporabi sodobnih tehnologij.

V Sektorju za kmetijsko svetovanje in v Oddelkih za kmetijsko svetovanje po Kmetijsko gozdarskih zavodih smo v prvi fazi veljave ukrepov, ko je bilo potrebno organizirati življenje na nov način na vseh področjih življenja uvedli dežurno prisotnost, organizirali delo na daljavo preko telefonov, E-pošte, E- videokonferenc, oddaljenih dostopov, objav v vseh medijih ter pripravili navodila z izborom nalog, ki so del programa dela JSKS in se lahko opravljajo v novonastalih pogojih ter začeli tudi z že omenjenim usposabljanjem svetovalcev na daljavo.

20. 4. 2020 smo na MKGP poslali obvestilo o možnem začetku postopnega vnosa in zaključevanja zbirnih vlog s strani Javne službe kmetijskega svetovanja. Pristopili smo k vzpostavitvi pisarn za varni vnos vlog za ukrepe kmetijske politike. Kmetijsko gozdarski zavodi so sprejeli ustrezne protokole opravljanja dela v stiku s strankami v času trajanja pandemije in ustrezno opremili pisarne. 23. 4. 2020 so na MKGP sprostiti ta ukrep oz. izdali soglasje k ponovnemu zagonu vnosa zbirnih vlog za ukrepe kmetijske politike v stiku s kmeti z dopisom št.01-12/2020/2. Tako je JSKS ob upoštevanju varnostnih ukrepov 28.4.2020 intenzivno nadaljevala z vnosom zbirnih vlog na klasičen način.

Vse ostale naloge programa dela javne službe kmetijskega svetovanja so se odvijale v skladu s programom dela dalje, seveda na prilagojen način (večinoma preko elektronskih medijev) in v nekoliko zmanjšanem obsegu.

Vsebina nalog Sektorja za kmetijsko svetovanje v času razglašene epidemije:

1. Spremljali smo aktualne probleme in težave kmetov v vseh kmetijskih panogah in sicer:
 - na področju ukrepov kmetijske politike v povezavi z roki in zahtevami
 - težave z oskrbo,
 - težave s prehodi meja (državnih, občinskih),
 - trženje kmetijskih pridelkov: okrasnih rastlin, prodaja na tržnici, prodaja vina
 - reševanje problema osebnega dopolnilnega dela nabiranja zelišč v času epidemije,
 - problematika kmetij z dopolnilno dejavnostjo turizem na kmetiji,
 - DDK in prispevki za socialno varnost,
 - aktivnosti v zvezi s problematiko sezonske delovne sile...,
 - padci cen kmetijskih pridelkov,ter posredovali zbrane informacij v reševanje pristojnim organom, ter nato rešitve nazaj do terenskih svetovalcev ter kmetov;
2. Posredovali smo vse zahtevane podatke o problemih v kmetijstvu na MKGP in s tem vplivali na potrebne ukrepe za odpravo posledic epidemije.
3. Pripravljali smo predloge in dajali pripombe in predloge na vse objavljene zakone v povezavi z blažitvijo posledic korona virusne bolezni ter pripravljali amandmaje k ZIUZEOP-A, ZDLGPE, ZZUSUDJZ ter pripravljali predloge in dopolnitve k predlogom odlokov MKGP glede nadomestil izpada dohodka za področje vina, govejega mesa in dopolnilnih dejavnosti.
4. Aktivno smo sodelovali v skupini za svetovanje kmetom, ki se je oblikovala na KGZS v povezavi s »korona« zakonodajo in ukrepi. Svetovali smo kmetom in odgovarjali na njihova vprašanja v povezavi z odpisi prispevkov in uveljavitvijo temeljnega dohodka oz. sektorske pomoči, oblikovali predloge za dokazovanje nižanih prihodkov na kmetijah, ki ne vodijo nikakršnih evidenc, reševali nastale težave kmetov npr.: možnosti prodaje kmetijskih pridelkov in izvajanja

obdelave ter nakupov v sosednjih občinah, možnosti prodaje okrasnih rastlin, reševali problematiko sezonske delovne sile,..

5. Spremljali smo podatke o naravnih nesrečah in pripravili poročilo o škodi po pozebi za MKGP in pripravili dopis za URSZR glede predhodne ocene škode po pozebi. Pripravili smo oceno stanja posevkov zaradi suše in pripravili pregled zavarovalnih pogojev za škodo na pridelkih zaradi suše; pripravili smo poročilo o vplivu suše na kmetijske rastline ter izvajali medijske aktivnosti na temo suše.
6. Pregledovali smo aktualno zakonodajo s področja kmetijstva in dajali pripombe in predloge na vrsto pravilnikov o trženju različnih skupin kmetijskih pridelkov, na Uredbe v povezavi z izvajanjem kmetijske politike (Uredba o NP, Uredba o KOPOP, EK in OMD, poslali poziv na MKGP glede izvedbe nekaterih IAKS ukrepov in predloge za spremembe, podali pripombe na Uredbo o presoji vplivov na okolje ter Odredbo o Programu promocije sektorja pridelave in predelave mesa za leta 2020 – 2022. Med pomembnejšimi akti, na katere smo podali predloge in pripombe je tudi predlog Smernic RS za izboljšanje samooskrbe z zelenjavo 2020 – 2014 ter predlog Načrta izrednih ukrepov za izkoreninjenje viroidne zakrnelosti hmelja v RS.
7. Pripravljali smo strokovna gradiva: tehnološki list za fižol, tehnološka navodila o ukrepih za preprečitev posledic suše v vrtnarski pridelavi, brošuro o delu JSKS v letu 2019.
8. Pripravili smo navodila in protokole za delo JSKS v spremenjenih razmerah: navodila za testni vnos zbirnih vlog na daljavo, navodila za uporabo programa ZOOM, dopolnitve protokola EIV20 za pred-izpolnjevanje zbirnih vlog, navodila na temo komuniciranja preko občine na daljavo, navodila za izdelavo zahtevkov na daljavo za pošiljanje na teren ipd.
9. Pripravljali smo članke in prispevke za medije iz vseh aktualnih področij dela ter objavljali informacije tudi na spletnih straneh intraneta JSKS in interneta KGZS ter dnevno pošiljali sprotne informacije na teren. Vse ti prispevki so dosegljivi na spletni strani KGZS in jih ne navajamo na tem mestu.
10. Nadaljevali smo s pripravo programa za izračun krmnih obrokov in pripravljali modele za izračun krmnih obrokov za pitovne piščance, kokoši nesnice, rejo kuncev za meso, krave molznice in goveje pitance.
11. Sklicevali smo e-sestanke večine strokovnih skupin, ki jih koordinirajo vodje službe po posameznih strokovnih področjih na KGZS ter izvajali redne tedenske e-sestanke koordinatorjev za EIV ter e-sestanke s skupino za pripravo orodja za računanje krmnih obrokov.
12. Pripravljali smo osnutke strateških načrtov za posamezne kmetijske panoge oz. področja za potrebe oblikovanja ukrepov SKP po letu 2020 in sicer za hmeljarstvo, oljkarstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, poljedelstvo, vrtnarstvo,

travništvo, govedorejo (reja krav dojilj, prireja mesa- biki-pitanci, reja krav molznic), rejo drobnice, prašičerejo, ohranjanje biotske raznovrstnosti, diverzifikacijo na kmetijah, osnutke ukrepov za mlade kmete in majhne kmetije ter osnutke ukrepov po dohodkovnih in velikostnih razredih.

13. Poleg prednostnih nalog povezanih z delovanjem kmetij v času razglašene epidemije smo izvajali tudi ostale naloge programa dela, ki jih je bilo mogoče izvajati v spremenjenih pogojih dela, kot npr.:

- priprave operativnih programov prednostnih nalog (namakanje kot ukrep prilagajanja na podnebne spremembe, ekološko kmetovanje, optimiziranje prehrane) – v okviru strokovnih skupin,
- priprave posameznih vsebin za usposabljanje svetovalcev, npr. naravovarstvene vsebine, uporaba digitalnih orodij (vzpostavitev programa ZOOM, izvedba spletnih seminarjev),
- posodabljanje spletne strani KGZS,
- izvajanje rednih tedenskih kolegijev vodstva JSKS ter znotraj sektorja, z namenom uskladitve dela službe v spremenjenih razmerah,
- priprava vseh potrebnih poročil o delu JSKS: letnega poročila JSKS za MKGP, poročila za KIS, mesečnih in tedenskih poročil,
- koordinacija dela na vseh strokovnih področjih in strokovno svetovanje kmetom iz vseh področij, ki jih sektor pokriva ter nadaljevali z aktivnostmi v povezavi z organizacijo strokovnih dogodkov in prireditev kot. npr. Kviz Mladi in kmetijstvo, S kmetije za vas, IMK, prijava kandidatk SLO za evropsko nagrado za inovativnost kmečkih žensk.

14. Sodelovali smo z ostalimi javnimi službami in inštitucijami v kmetijstvu: z JS v poljedelstvu, JS v sadjarstvu, CPI (revizija PS), GIZ FFS (potrebni FFS za zelenjadnice in poljščine), GZS – ZKŽP v povezavi z aktualnimi dogajanja v sadjarstvu, z ZSPM ob pripravi ukrepov za lajšanje krize ob izbruhu pandemije za mlade kmete, sodelovali z mednarodnimi organizacijami svetovalcev EUFRAS, SEASN in IALB, sodelovanje na vseevropskem spletnem seminarju o delovanju svetovalnih služb v spremenjenih razmerah ter pripravili pobudo za EU komisijo na temo delovanja služb v tem obdobju.

15. V skladu s časovnicami smo izvajali delo na projektih: LIFE - IP NATURA.SI, LIFE Natura viva, SHERPA, H 2020 FAIRshare, i2Connect, EIP EKOPAKT, SESAM ter izvajali tekoče aktivnosti na področju javnih naročil:

- JN Izdelava programov DŽ za 2019 - usklajevanje poročila in izdelava končnega izračuna plačil za podizvajalce na podlagi potrditve AKTRP,
- JN Usposabljanje DŽ govedo: priprava pod-izvajalskih pogodb ter priprava in oddaja poročila,
- JN redno usposabljanje KOPOP za 2019 – priprava in oddaja poročila
- priprava pod-izvajalskih pogodb za ostala javna naročila.

Oddelki za kmetijsko svetovanje na kmetijsko gozdarskih zavodih

Organiziranje dela

- Uvedeno je bilo dežuranje po izpostavah, kamor so se kmetje in drugi deležniki, ki sodelujejo z JSKS, lahko obrnili po nasvet, ali sporočili nastale težave.
- Svetovalci so bili dosegljivi na mobilni telefon in dajali nasvete kmetom, ki so jih poklicali na njihove službene mobitele, glede na situacijo, pa smo jih pospešeno usposabljali za izvedbo sestankov na daljavo s pomočjo novih tehnologij.
- Vse mobilne telefonske številke svetovalcev so bile objavljene na spletnih straneh KGZS KGZ zavodov. Na nekaterih enotah so bili vklopljeni odzivniki s sporočili.
- Svetovalci so kmete obveščali in svetovali preko e-pošte in posebnih e-obvestil (obvestila z aktualnimi informacijami za e-obveščanje kmetov po panogah) in v primeru potrebe tudi z naslovljeno direktno pošto. Izvedena je bila preusmeritve stacionarnih števil na mobilne številke svetovalcev, z razloga, da zagotovimo dosegljivost kmetom in odgovore na sprotna strokovna vprašanje. Vhodi v stavbe pa so opremljeni z potrebnimi informacijami.
- Izdelovala so se pisna gradiva: članki, tehnološki listi in tehnološka navodila kratki strokovni nasveti, tedenska ali mesečna obvestila z aktualnimi informacijami za e-obveščanje kmetov po panogah in brošure.
- Kmetijski svetovalce smo usposobili za delo video vsebin, kratkih video svetovanj, svetovanj v živo s kmetij (Farminar) in spletnih seminarjev (Vebinar) in objavljeni so prvi posnetki na družbenih omrežjih.
- JSKS je s pridom izkoriščala tudi vse povezave z lokalnimi mediji, tako lokalne radio in TV postaje ter tiskane medije in sproti objavljala strokovne in informativne prispevke povezane z tehnologijami pridelave in prireje.
- Ureditev varnih pisarn za ponoven začetek vnosa zbirnih vlog z postavitvijo pregrad in uporabo dvojnih monitorjev, ter sprememba protokolov ravnanja z strankami.

Vsebina prednostnih nalog

- V JSKS smo intenzivno spodbujali in širili informacije (objave, e-pošta, Facebook) glede organizacije seznamov ponudnikov lokalno pridelane hrane in množične uporabe spletne strani KGZS Kupujmo domače in Naša super hrana.
- Z nekaterimi lokalnimi razvojnimi agencijami in drugimi deležniki smo vzpostavili sodelovanje pri objavi seznama kmetij, ki imajo tržne viške v lokalnem okolju, z namenom, da pospešujemo trženje neposredno pri bližnjem kmetu.
- Zbirale so se vse informacije o nastalih težavah kmetov, ki so povezani z izvajanjem ukrepov kmetijske politike, stanjem na področju pridelave hrane, stanjem na področju zagotavljanja repromaterjala.
- Zbirale se tudi vse informacije glede drugih zaznanih težav kmetov in iščejo se dodatni predlogi za omilitev nastalih razmer.
- Na spletnih straneh KGZS KGZ- zavodov so se objavljale vse relevantne informacije, strokovni prispevki, praktični nasveti, tehnološka navodila, ki jih bomo tudi sproti posodabljali, glede na novo pridelovalno sezono.

- V okviru strokovnih skupin so se pripravljala tehnološka navodila, pripravljali strokovni članki in gradiva, ki so na voljo celotni JSKS.
- V pisarnah so se opravljale naloge, kjer lahko kmetje sodelujejo na daljavo (npr.: priprava vlog, mnenj, gnojilnih načrtov, načrtov kolobarjenja, pomoč pri izpolnjevanju vlog npr. za vodna dovoljenja, izdelovali so se izračuni obremenitve z dušikom in pripravljalo se bilance krme, pošiljali aktualni nasveti po elektronski pošti do kmetij z DD, koordiniralo se je delo za izdajo novega kataloga turističnih kmetij Slovenije, urejali sezname prijavljenih izdelkov Dobrot slovenskih kmetij, urejala dokumentacije že ocenjenih izdelkov Dobrot slovenskih kmetij)
- Na terenu so se opravljale naloge, kjer ni neposrednega stika s kmeti (npr.: spremljanje/opazovanje fenoloških faz gojenih rastlin in populacij škodljivih organizmov za potrebe določanja optimalnih rokov varstva rastlin ter zatiranja škodljivih organizmov)
- Izvajalo se je koordiniranje dela na področju razpisov MKGP do terenskih kmetijskih svetovalcev in kmetov.
- Izvajalo se je svetovanje glede priprave zahtevkov za že izveden razpise PRP (razpisi: mladi prevzemniki, male kmetije, investicijske vloge; svetovanje glede izpolnjevanja zahtev ter priprave zahtevka).
- Izvajalo se je tudi osebno svetovanje za področja FADN knjigovodstva na daljavo in dokumentacija poročil (vnos FADN podatkov, FADN: popisni listi, svetovanje glede izpolnjevanja).
- Svetovalci so pripravljali vsebine za predavanja, tehnološke načrte kmetij.
- Ker smo že usposobili svetovalce za izdelavo kratkih video nasvetov se vrši tudi priprava na snemanja kratkih filmov, priprava scenarijev in tehnike - aktualni tehnološki ukrepi - po panogah (vzgoja sadik, sajenje sadik, sadnje drevja, pletev, redčenje, opt. roki košnje, priprava sejalnice za sajenje, priprava škropilnic za novo sezono....).
- Poleg prednostnih nalog povezanih z delovanjem kmetij v času razglašene epidemije, se izvajajo tudi ostale naloge programa dela, ki jih je mogoče izvajati v teh pogojih dela in bodo najprej postale aktualne.

Ne glede na to, da smo ves čas zagotavljali celoten servis JS, obseg del ni bil enak kot v običajnem ritmu delovanja. Delavcem smo v tem času zagotavljali večjo možnost koriščenja dopusta, izmenjaje pa smo jih v krajšem obdobju razporejali tudi na čakanje na delo.

Mag. Olga Oblak

Namestnica vodje sektorja in vodja Oddelka za kakovost kmetijskega svetovanja in razvoj